



**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt

Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
Epost: fmvtpost@fylkesmannen.no
Nettside: <http://ferdernasjonpark.no/>

Havforskningsinstituttet
Nordnesgaten 50
5005 BERGEN

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2021/3496-0 432.3

Deres ref.

Dato 12.04.2021

Svar – Tillatelse på søknad - innsamling juli 2021 - 2022 - Jomfruland og Færder nasjonalpark - innsamling DNA - Steinkobber

Vi viser til deres søknad. Vedlagt vedtak følger vedtaket om tillatelse.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Vestfold og Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN



Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/3496-0

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 12.04.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkforvalter på delegert fullmakt		

Vedtak tillatelse - Jomfruland og Færder nasjonalpark - innsamling DNA - Steinkobber

Vedtak

Havforskningsinstituttet gis tillatelse til fangst og prøvetaking av selkobbunger for DNA analyser i juni 2021 og juni 2022. Formålet er å avklare om det er genetiske forskjeller med sikte mer biologisk relevante forvaltningsenheter. Tillatelsen gis i henhold til § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder for prøvetaking i juni 2021 og juni 2022.
- Tillatelsen gjelder for merking i områdene rundt Færder fyr, skjærene mellom Tjømebåen og Verdens ende, skjærene omkring Busteinene, samt skjærene sør for Bolærne øyene.
- Resultater fra undersøkelsen skal rapporteres til Færder nasjonalparkstyre som forvaltningsmyndighet for Færder nasjonalpark.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

Havforskningsinstituttet ved Kjell Tormod Nilssen har 29.03.21 søkt om tillatelse til å ta prøver av steinkobber for analyse av DNA i juni 2021 og juni 2022.

Utdrag fra søknaden:

Fiskeridirektoratet er ansvarlig for forvaltning av steinkobbe langs kysten. Kunnskap om artens mulige geografiske oppdeling er imidlertid svært mangelfull. Nærings- og fiskeridepartementet har derfor bestemt at avklaring av dette spørsmålet skal gjøres ved innsamling og analyse av

DNA fra steinkobbeunger i kastekoloniene langs kysten.

Havforskningsinstituttet er ansvarlig for forvaltningsrelatert forskning og har til nå gjennomført slike undersøkelser langs kysten, fra Troms til Møre og Romsdal. Foreløpige resultater fra disse innsamlingene viste genetiske forskjeller mellom steinkobber langs kysten av Nordland, hvor Vesterålen, nord for Vega og sør for Vega var tre forskjellige bestander.

I 2021 og 2022 er det planlagt innsamlinger i Sogn og Fjordane, Rogaland og i norsk Skagerak (Agder, Vestfold, Telemark og Viken). De endelige resultatene vil danne grunnlag for en mulig oppdeling av mer biologisk relevante forvaltningsenheter for steinkobbe langs kysten. Formålet er å unngå desimering av små steinkobbebestander som følge av jakt.

Undersøkelsene må gjennomføres innenfor tidsperioden 10. – 23. juni, som er den perioden steinkobbeungene blir født og er lettest å fange. Det vil bli brukt gummibåt med påhengsmotor med to personer. Metodikken innebærer innfangning av årsunger, helst når de sover på skjærene, men også med håv i sjøen. Det tas en liten vevsprøve (ca. 4-5 mm) av kanten i svømmehuden på en baksveiv. Ungene slippes fri umiddelbart etter prøvetaking, som tar noen få sekunder. Det må nevnes at vi ikke har behov for å gå i land i lokalitetene på en slik måte at vi forstyrrer i hekkeområder for sjøfugl, fordi steinkobbeungene i denne tida alltid ligger i tidevannsområdet og ofte på skjær med glatte berg uten hekkende fugler. Det er vanligvis nok med 1-2 besøk i hvert område for å få tilstrekkelig med data. Det brukes sjelden mer enn en time i hvert område. Optimalt er det ønskelig med ca. 20 DNA prøver fra hver steinkobbekoloni (område). I analysene vil resultatene bli sammenlignet med prøver fra koloniene i Viken og Agder. Senere også med steinkobber fra svenske steinkobbekolonier. Personell som gjennomfører innsamling av DNA har godkjent kurs i forsøksdyrlære og erfaring fra slik innsamling.

Innsamlingene er godkjent av Mattilsynet. Det vil også søkes til Fiskeridirektoratet om tillatelse til å gjennomføre undersøkelsene i 2021 og 2022.

Det søkes herved Statsforvalteren i Vestfold og Telemark om dispensasjon fra vernebestemmelser og dermed tillatelse til å gjennomføre innsamling av DNA fra steinkobbeunger innenfor perioden 10. – 23. juni 2021 og 2022 i Færder nasjonalpark, særlig områdene rundt Færder fyr og skjær mellom Tjømebåen og Verdens ende, skjærene omkring Busteinene, samt skjærene sør for Bolæarne (særlig ved Flatskjær).

Det søkes om innsamlinger i to år fordi det kan være nødvendig for å sikre at vi får stort nok antall prøver (ca. 20) fra hvert av områdene Jomfruland og Færder.

Grunnlaget for avgjørelsen

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i mindre saker som ikke har prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra Nasjonalparkstyret.

Verneforskriften for Færder nasjonalpark gir forbud mot ferdsel 15.04 – 15.07 i [sone B](#), se [§ 3 pkt. 5.2.](#) samt forbud mot skade og unødig forstyrrelse av dyrelivet se [§ 3, punkt 3.1.](#) Dette gjelder uavhengig av ferdselsforbud. Fangst og merking krever derfor dispensasjon fra verneforskriften. Etter naturmangfoldlovens § 48 kan det gjøres unntak fra forbudet dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

I henhold til naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Forvalters vurdering

Forholdet til miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven:

§ 8 om kunnskapsgrunnlaget og § 9 om føre-var-prinsippet:

Belastningen som dyrene vil bli utsatt for er vurdert av Mattilsynet som er dyrehelsemyndighet og fangst og prøvetaking utføres av personell med kompetanse på feltet. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig og føre-var-prinsippet gjøres ikke gjeldende.

§ 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning:

Det er kun Havforskningsinstituttet som gjør slike undersøkelser i Norge, og samlet belastning vurderes som liten.

§ 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder:

Anerkjente fangst- og merketeknikker utført av fagpersonell vil bli benyttet.

Fangst og prøvetaking vil medføre noe forstyrrelse av sel og muligens noe sjøfugl lokalt, men med et begrenset antall dyr som skal fanges og prøvetas og at besøk ved hver koloni vil være kortvarig, vurderes forstyrrelsene å være begrenset eller liten. Prøvetaking vil foregå fra gummibåt, og det vil ikke være behov for ilandstigning.

Forvaltningen vurderer at undersøkelsen vil kunne gi økt kunnskap om biologisk relevante forvaltningsenheter. Undersøkelsene kan bidra til en mer kunnskapsbasert forvaltning av steinkobbebestanden i Skagerak.

Konklusjon

Havforskningsinstituttet gis tillatelse til fangst og prøvetaking av selkobbunger for DNA analyser i juni 2021 og juni 2022. Formålet er å avklare om det er genetiske forskjeller med sikte mer biologisk relevante forvaltningsenheter. Tillatelsen gis i henhold til § 4, Generelle dispensasjonsbestemmelser.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tillatelsen gjelder for prøvetaking i juni 2021 og juni 2022.
- Tillatelsen gjelder for merking i områdene rundt Færder fyr, skjærene mellom Tjømebåen og Verdens ende, skjærene omkring Busteinene, samt skjærene sør for Bolærne øyene.
- Resultater fra undersøkelsen skal rapporteres til Færder nasjonalparkstyre som forvaltningsmyndighet for Færder nasjonalpark.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.



STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG
TELEMARK
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Søknad om tillatelse til innsamling av DNA av steinkobber i Færder nasjonalpark og Jomfruland nasjonalpark i juni 2021-2022

Næring og Fiskeridepartementet (NFD) er gjennom Fiskeridirektoratet ansvarlig for forvaltning av steinkobbe langs kysten. Kvotene er basert på fylkesvise tellinger og anbefalinger fra Havforskningsinstituttet. Fangst av steinkobbe er organisert av fylkeskommunene. Kunnskap om artens mulige geografiske oppdeling er imidlertid svært mangelfull. NFD har derfor bestemt at avklaring av dette spørsmålet skal gjøres ved innsamling og analyse av DNA fra steinkobbeunger i kastekoloniene langs kysten.

Havforskningsinstituttet er ansvarlig for forvaltningsrelatert forskning og har til nå gjennomført slike undersøkelser langs kysten, fra Troms til Møre og Romsdal. Foreløpige resultater fra disse innsamlingene viste genetiske forskjeller mellom steinkobber langs kysten av Nordland, hvor Vesterålen, nord for Vega og sør for Vega var tre forskjellige bestander. Disse var også forskjellige fra Trøndelag. Steinkobber i Trøndelag og Møre og Romsdal var ikke forskjellige, men antall prøver fra Mørkekysten var for lite til å kunne konkludere sikkert. Derfor ble det samlet inn flere prøver fra flere steinkobbeunger i Møre og Romsdal i 2020, som foreløpig ikke er blitt analysert. I 2021 og 2022 er det planlagt innsamlinger i Sogn og Fjordane, Rogaland og i norsk Skagerrak (Agder, Vestfold og Telemark og Viken). De endelige resultatene vil danne grunnlag for en mulig oppdeling av mer biologisk relevante forvaltningsenheter for steinkobbe langs kysten. Formålet er å unngå desimring av små steinkobbebestander som følge av jakt.

Undersøkelsene må gjennomføres innenfor tidsperioden 10. – 23. juni, som er den perioden steinkobbeungene blir født og er lettest å fange. Det vil bli brukt gummibåt med påhengsmotor med to personer. Metodikken innebærer innfangning av årsunger, helst når de sover på skjærene, men også med håv i sjøen. Det tas en liten vevsprøve (ca. 4-5 mm) av kanten i svømmehuden på en baksveiv. Ungene slippes fri umiddelbart etter prøvetaking, som tar noen få sekunder. Det må nevnes at vi ikke har behov for å gå i land i lokalitetene på en slik måte at vi forstyrrer i hekkeområder for fugl, fordi steinkobbeungene i denne tida alltid ligger i tidevannsområdet og ofte på skjær med glatte berg uten hekkende fugler. Det er vanligvis nok med 1-2 besøk i hvert område for å få tilstrekkelig med data. Det brukes sjelden mer enn en time i hvert område. Optimalt er det ønskelig med ca. 20 DNA prøver fra hver steinkobbekoloni (område). I analysene vil resultatene vil bli sammenlignet med prøver fra koloniene i Viken og Agder. Senere også med steinkobber fra svenske steinkobbekolonier. Personell som gjennomfører innsamling av DNA har godkjent kurs i forsøksdyrlære og erfaring fra slik innsamling.

Innsamlingene er godkjent av Mattilsynet. Det vil også søkes til Fiskeridirektoratet om tillatelse til å gjennomføre undersøkelsene i 2021 og 2022.

Det søkes herved Statsforvalteren i Vestfold og Telemark om dispensasjon fra vernebestemmelser og dermed tillatelse til å gjennomføre innsamling av DNA fra steinkobbeunger innenfor perioden 10. – 23. juni 2021 og 2022 i Færder nasjonalpark, særlig områdene rundt Færder fyr og skjær mellom Tjømebåen og Verdens ende, skjærene omkring Busteinene, samt skjærene sør for Bolæarne (særlig ved Flatskjær). I Jomfruland nasjonalpark rundt områdene Gjesskjærene og skjærene på nordsida av Stråholmen, som Danmark, Dynga, Rugsekken, Danmarksbrotta, Svartskjær, Knallaren, Ålekråkeskjæra, Tvillingane og Tvillingbrottet.

Det søkes om innsamlinger i to år fordi det kan være nødvendig for å sikre at vi får stort nok antall prøver (ca. 20) fra hvert av områdene Jomfrulandland og Færder.

Vi håper på positivt svar.

Med vennlig hilsen

Kjell Tormod Nilssen
Seniorforsker

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og trenger ikke signatur

Fra: Postmottak KMD[postmottak@kmd.dep.no]

Sendt: 29.03.2021 10:52:40

Til: Postmottak SFVT

Tittel: VS: Dokument 20/00189-9 Søknad om tillatelse til innsamling av DNA av steinkobber i Færder nasjonalpark og Jomfruland nasjonalpark i juni 2021-2022 sendt fra HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

Oversender denne til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark som rette mottaker.

Med vennlig hilsen,

Postmottaket i Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Fra: noreply360@hi.no <noreply360@hi.no>

Sendt: 29. mars 2021 10:29

Til: Postmottak KMD <postmottak@kmd.dep.no>

Emne: Dokument 20/00189-9 Søknad om tillatelse til innsamling av DNA av steinkobber i Færder nasjonalpark og Jomfruland nasjonalpark i juni 2021-2022 sendt fra HAVFORSKNINGSINSTITUTTET



Til STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK,

Dokumentet *20/00189-9 Søknad om tillatelse til innsamling av DNA av steinkobber i Færder nasjonalpark og Jomfruland nasjonalpark i juni 2021-2022* sendt fra HAVFORSKNINGSINSTITUTTET er vedlagt.

Vennlig hilsen,

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

Dette er en systemgenerert e-post, og kan ikke besvares.



**Færder
nasjonalparkstyre**

Postadresse

Besøksadresse
Grev Wedels gate 1
3111 Tønsberg

Kontakt

Sentralbord: +47 33 37 10 00
Direkte: +47 33371177
Epost: fmvtpost@fylkesmannen.no
Nettside: <http://ferdernasjonpark.no/>

Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo

Saksbehandler Anne Sjømæling

Vår ref. 2021/5452-0 432.3

Deres ref.

Dato 31.05.2021

Søknad - Færder nasjonalpark - innsamling - vev og frø fra planter

Det gis tillatelse til Naturhistorisk Museum, v/Kristina Bjureke, til innsamling av vev og frø fra planter i Færder nasjonalpark. Det vises til vedlagte saksframlegg.

Med hilsen

Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Vestfold og Telemark fylkeskommune	Postboks 2844	3702	SKIEN
Færder kommune	Postboks 250	3163	NØTTERØY
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Forum for Natur og Friluftsliv i Vestfold	Stadionveien 5	3214	SANDEFJORD



Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/5452-0

Saksbehandler: Anne Sjømæling

Dato: 31.05.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkforvalter på delegert fullmakt		

Svar søknad Færder nasjonalpark - innsamling - vev og frø fra planter

Vedtak

Nasjonalparkforvalter gir Naturhistorisk Museum, v/Kristina Bjureke, prosjektleder for Nasjonal frøbank for ville arter i Norge, dispensasjon til innsamling av frø/vev i Færder nasjonalpark, med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, dispensasjon fra verneforskriften § 2, pkt 2.1 «*Vegetasjon på land og i sjø, herunder døde busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot skade og ødeleggelse.*» Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Innsamling av av frø/vev følges opp av Kristina Bjureke
- Innsamlingen må skje på en skånsom måte, for hånd
- Innsamlingen begrenses til det som er nødvendig og slik at ikke forekomsten påvirkes negativt
- Tillatelsen gjelder fram til 31.12.2021

Bakgrunn

I forbindelse med opprettelsen av Færder nasjonalpark, jobbet Norsk genressurscenter med å få opprettet et genreservat for kulturplantenes ville slektninger. Dette arbeidet er beskrevet i vedlegg 12, forvaltningsplanen.

Fra søknaden:

Norge, ved Naturhistorisk museum, UiO og Norsk genressurscenter, Ås, er med i et nordisk prosjekt om CWR (Crop Wild Relatives), på norsk kulturplantenes ville slektninger.

Arbeidet ledes fra Nordiskt Genresurscenter, NordGen, med hovedkontor i Alnarp, Sverige.

Kontaktpersoner i Norge er seniorrådgiver Kjersti Bakkebø Fjellstad, Norsk genressurscenter, Ås, og botaniker Kristina Bjureke, Naturhistorisk museum, UiO. Oddvar Pedersen, NHM, UiO, har ansvar for inventering av karplanter på øyene i Færder.

Vi skal samle inn vev og frø fra 3-4 geografiske skilte lokaliteter i hvert land. Valget av Færder nasjonalpark som en av de norske lokalitetene var veldig naturlig, da CWR er nevnt i forvaltningsplanen og inventeringsarbeidet pågått i flere år.

Alle de fem nordiske landene skal i 2021 høste frø av kulturplantenes viltvoksende slektninger. Frøene sendes til NordGen for rensing og spiretesting. Halvparten av frøene sendes deretter til Svalbard globale frøhvelv.

Innenfor prosjektet er en oppgave å samle inn vev til DNA-undersøkelser. Omtrent 3cm² store bladbitar legges i rør med silicagel. Vi har blitt enige om å samle fra følgende 4 vanlige plantearter i alle land:

1. Karve *Carum carvi*
2. Markrapp *Poa trivialis*
3. Tyttebær *Vaccinium vitis-idaea*
4. Hassel *Corylus avellana*

De tre øverste artene vil jeg så komme tilbake til senere på året for å samle frø fra. Frøene til hassel klarer ikke langvarig lagring og den vil vi ikke samle i noe nordisk land.

Til høsten blir det også aktuelt å samle frø fra andre arter som er med på den norske listen over prioriterte CWR arter. Men vev må være frisk og grønt, så det planlegger jeg å samle inn i juni (når Oddvar Pedersen er der og kan hente meg med båt).

De aktuelle øyene hvor disse planteartene vokser blir: Sandøy, Mellom Bolæren, Gåsøy, Store Færder og Østre Bolæren.

Mer informasjon om CWR:

Ville slektninger sikrer matforsyningen | Titan.uio.no

Mer informasjon om den nasjonale frøbanken og ex situ bevaring:

<https://www.nhm.uio.no/forskning/samlinger/botanikk/botanisk-hage/ex-situ/>

Søknad slutt

Grunnlaget for avgjørelsen

Nasjonalparkforvalter har fullmakt til å gi tillatelser i samsvar med verneforskriften i mindre saker som ikke har prinsipiell betydning. Denne myndigheten er delegert fra nasjonalparkstyret.

Verneforskriften § 2, pkt 2.1 Vern av plantelivet: «Vegetasjon på land og i sjø, herunderdøde busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot skade og ødeleggelse.» Etter naturmangfoldlovens § 48 kan det gjøres unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot

vernevedtakets formål og ikke kan påvirke naturverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Vurdering

Naturmangfoldloven

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget § 9 og Føre-var prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig til å ta stilling til søknaden. Føre-var prinsippet tilsier at hver lokalitet må vurderes, slik at det ikke samles inn så stor mengde frø/vev fra den enkelte lokalitet at det kan påvirke forekomsten negativt.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Påvirkningen av økosystem og verneverdier vurderes som liten så lenge innsamlingen skjer skånsomt, og det tas særlig hensyn til sjeldne arter og bestander og deres lokalitet.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Vurderes som ikke relevant i saken.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Søkeren har god biologisk fagkompetanse. Det er satt som vilkår at innsamling av frø/vev skal skjer på en skånsom og kunnskapsbasert måte, og at det ikke skal forringe artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling.

Naturmangfoldloven § 48 (generelle dispensasjonsregler)

Etter naturmangfoldlovens § 48 kan det gjøres unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke naturverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Nasjonalparkforvalter vurderer at innsamlingen vil bidra til å ivareta artene og det genetiske mangfoldet på lang sikt. Dette vurderes å være i tråd med formålet til nasjonalparken, verneforskriften § 1 «å ta vare på:

- *Representative økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser samt*
- *Leveområder for flere truede arter herunder kammarimjelle, kjempestarr og flatøsters*

Vurdering av omsøkt tiltak

Norsk genressurscenter er rådgivende og utøvende fagorgan for Landbruks- og matdepartementet. Deres mandat er å sikre en effektiv og bærekraftig forvaltning av nasjonale genressurser i husdyr, planter og skogtrær, og derav koordinere aktiviteter innen nasjonalt genressursarbeid. Det er utarbeidet en liste over CWR arter (kulturplantenes ville slektninger). Denne listen inneholder 206 arter, hvorav 110 prioriterte arter/underarter er funnet i Færder nasjonalpark. Færder nasjonalpark er i forvaltningsplanen utpekt som et mulig genressursreservat for in-situ bevaring, men er foreløpig ikke opprettet. Det nordiske prosjektet vil bidra til mer kunnskap om artene som er omtalt på prioriteringslisten, og øyer i

Færder nasjonalpark vil bli nærmere kartlagt. Dette vil også gi forvaltningen verdifull kunnskap om artsmangfoldet på de utvalgte øyene.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalter gir Naturhistorisk Museum, v/Kristina Bjureke, prosjektleder for Nasjonal frøbank for ville arter i Norge, dispensasjon til innsamling av frø/vev i Færder nasjonalpark, med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, dispensasjon fra verneforskriften § 2, pkt 2.1 «*Vegetasjon på land og i sjø, herunder døde busker, trær og ilanddrevet tang og tare er vernet mot skade og ødeleggelse.*» Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Innsamling av av frø/vev følges opp av Kristina Bjureke
- Innsamlingen må skje på en skånsom måte, for hånd
- Innsamlingen begrenses til det som er nødvendig og slik at ikke forekomsten påvirkes negativt
- Tillatelsen gjelder fram til 31.12.2021, og gjelder øyene Sandø, Mellom Bolæren, Gåsøy, Store Færder og Østre Bolæren

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Vedlegg:

Søknad om å få samle inn små biter av vev og frø av plantearter innanfor Færder nasjonalpark

Fra: Kristina Bjureke[kristina.bjureke@nhm.uio.no]

Sendt: 25.05.2021 10:41:36

Til: Postmottak SFVT; Sjømæling, Anne

Tittel: Søknad om å få samle vev og frø fra planter i Færder nasjonalpark

Til Statsforvalteren i Vestfold & Telemark

Til ansvarlig person for Færder nasjonalpark, Anne Sjømæling

Vedlagt oversendes søknad om å få samle inn vev for DNA-analyse og frø i Færder nasjonalpark til nordisk samarbeidsprosjekt i regi av NordGen.

Mange hilsener

Kristina Bjureke
Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo

Til Statsforvalteren i Vestfold & Telemark
15.06.2020

25.05.2021

v/Anne Sjømæling
nasjonalparkforvalter
Færder nasjonalpark

Søknad om å få samle inn små biter av vev og frø av plantearter innanfor Færder nasjonalpark.

Norge, ved Naturhistorisk museum, UiO, og Norsk genressurscenter, Ås, er med i et nordisk prosjekt om CWR (Crop Wild Relatives), på norsk kulturplantenes ville slektninger. Et av formålene er å bevare kulturplantenes viltvoksende slektninger for å sikre fremtidig matproduksjon.

Arbeidet ledes fra Nordiskt Genressurscenter, NordGen, med hovedkontor i Alnarp, Sverige. Kontaktpersoner i Norge er seniorrådgiver Kjersti Bakkebø Fjellstad, Norsk genressurscenter, Ås, og botaniker Kristina Bjureke, Naturhistorisk museum, UiO. Oddvar Pedersen, NHM, UiO, har ansvar for inventering av karplanter på øyene i Færder.

Prosjektets navn: Conservation and sustainable use of genetic resources in the Nordic countries
(Work package 5 in the project "Nature based solutions") NordGens ID: 700 404

Vi skal samle inn vev og frø fra 3-4 geografiske skilte lokaliteter i hvert land. Valget av Færder nasjonalpark som en av de norske lokalitetene var veldig naturlig, da CWR er nevnt i forvaltningsplanen og inventeringsarbeidet pågått i flere år.

Alle de fem nordiske landene skal i 2021 høste frø av kulturplantenes viltvoksende slektninger. Frøene sendes til NordGen for rensing og spiretesting. Halvparten av frøene sendes deretter til Svalbard globale frøhvelv.

Innenfor prosjektet er en oppgave å samle inn vev til DNA-undersøkelser. Omtrent 3cm² store bladbitene legges i rør med silicagel. Vi har blitt enige om å samle fra følgende 4 vanlige plantearter i alle land:

1. Karve *Carum carvi*
2. Markrapp *Poa trivialis*
3. Tyttebær *Vaccinium vitis-idaea*
4. Hassel *Corylus avellana*

De tre øverste artene vil jeg så komme tilbake til senere på året for å samle frø fra. Frøene til hassel klarer ikke langvarig lagring og den vil vi ikke samle i noe nordisk land.

Til høsten blir det også aktuelt å samle frø fra andre arter som er med på den norske listen over prioriterte CWR arter. Men vev må være frisk og grønt, så det planlegger jeg å samle inn i juni (når Oddvar Pedersen er der og kan hente meg med båt).

De aktuelle øyene hvor disse planteartene vokser blir: Sandø, Mellom Bolæren, Gåsøy, Store Færder og Østre Bolæren.

Meir informasjon om CWR:

[Ville slektninger sikrer matforsyningen | Titan.uio.no](https://www.titan.uio.no/)

Mer informasjon om den nasjonale frøbanken og *ex situ* bevaring:

<https://www.nhm.uio.no/forskning/samlinger/botanikk/botanisk-hage/ex-situ/>

Med håp om raskt og positivt svar

Kristina Bjureke

Prosjektleder for Nasjonal frøbank for ville arter i Norge

Ansvarlig for innsamling av frø i Norge til NordGen

Naturhistorisk museum, UiO

Mob: 95200804

Mail: kristina.bjureke@nhm.uio.no